

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

МАТЕРІАЛИ

II студентської наукової конференції

26 квітня 2018 року

Харків 2018

БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ: ОСНОВНІ ПРИЧИНИ, НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ

Однією з найважливіших проблем сучасної економіки є проблема безробіття. Безробіття – складне економічне, соціальне і психологічне явище, яке відображає економічні відносини щодо вимушеної незайнятості економічно активного населення.

Відповідно до Закону України «Про зайнятість населення» безробітними вважаються працездатні громадяни працездатного віку, які через не залежні від них обставини не мають заробітку і трудового доходу, зареєстровані у державній службі зайнятості як особи, що шукають роботу [1].

Загалом, рівень безробіття залежить від стану економічного розвитку країни. Зростання цього явища створює визначний комплекс проблем: скорочується купівельна спроможність населення, бюджет втрачає платників податків, підприємство – персонал. Будь-яка країна світу докладає багато зусиль для подолання безробіття, та жодній ще не вдалося ліквідувати його повністю.

В умовах ринкової економіки та кризових явищ, які спіткали нашу країну за останні роки, ця проблема, безпосередньо, стала однією з найважливіших проблем вітчизняної економіки. Міжнародна організація праці (МОП) провела дослідження, яке показало, що рівень безробітних в Україні значно вище офіційно визнаного.

Однією з основних причин безробіття в Україні є зниження вітчизняного виробництва і, як наслідок, скорочення кількості робочих місць. Іншою проблемою є той факт, що економіка страждає від циклічного спаду. Різкий перехід до автоматизації технологічних процесів виробництва можуть спричинити зростання безробіття.

Відсутня робоча сила означає недостатнє використання економічного потенціалу суспільства і прямі економічні збитки, дефіцит ВВП та інші негативні наслідки в результаті. Проблема безробіття є основною соціально-економічною проблемою нашого часу, яка займає одне з перших місць у дослідженні економістів присвячених актуальним питанням сучасності.

За даними Державної служби статистики України, кількість зареєстрованих безробітних на кінець лютого 2018р. становила 387,7 тисяч осіб, з них допомогу по безробіттю отримували 82,5 % [3].

Рівень безробіття відрізняється залежно від регіону України. Найбільша кількість безробітних може спостерігатися у західних регіонах країни, тобто у Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Тернопільській та Житомирській областях. Найнижчі показники зафіксовано у Херсонській області та місті Києві.

Незважаючи на те, що безробіття є стимулом для економічно активного населення, загалом це негативне явище в економічному та соціальному середовищі країни. Основні несприятливі наслідки мають соціально-економічний характер, які полягають у підвищенні соціальної напруженості, зниженні робочої діяльності, збільшенні кількості злочинів, збільшенні кількості психічних захворювань, поглибленні соціальної диференціації; зменшенні податкових надходжень та життєвого рівня населення, зменшенні ВВП та ВВП, скорочення виробництва [7].

За даними соціологічних досліджень останніх років Україна зіткнулася з такими проблемами зайнятості, як зменшення кількості працівників в країні, зростання мобільності робочої сили, збільшення кількості працівників тіньового сектора, нові ринки дитячої праці, звільнення верств населення, які є найбільш незахищеними (наприклад, молоді).

За даними Державної служби зайнятості рівень безробіття серед економічно активного населення у віці 15-70 років склав 9,5%, а працездатного віку 9,9 % [4].

До 1 січня 2015 року загальна кількість українських безробітних молодих людей (до 35 років) склав 31,4%. Слід враховувати, що останніми роками частка молоді в структурі населення нашої країни зменшилась. Значно високий рівень безробіття є свідченням нестабільності в економіці України та має негативні соціально-економічні наслідки для країни [5].

Ринок робочої сили молоді – одна зі складових національного ринку робочої сили в цілому. Це означає, що, з одного боку, він підпадає під дію загальних об'єктивних економічних законів ринку, законів, що регулюють відносини роботодавців і власників робочої сили. Тому проблеми, що виникають на цьому ринку, пов'язані з порушенням дії цих законів, в першу чергу, порушенням співвідношення попиту і пропозиції робочої сили.

Дані свідчать про те, що високий відсоток незайнятих – саме серед випускників вищої школи і профтехучилищ. Практично кожен третій випускник виявляється незайнятим і шукає роботу. Особлива група незайнятої молоді – це випускники середніх загальноосвітніх шкіл, які закінчили навчання або перервали його, як наприклад, діти-сироти, які залишилися без опіки батьків, яким виповнилося 15 років і які можуть бути працевлаштовані на спеціально відведені місця, з роботою в неповний робочий день; незахищеною є і та частина молоді, яка закінчила навчання в загальноосвітній школі, але не продовжила навчання ні в профтехучилищах, ні у вищих навчальних закладах і повинна бути працевлаштована, тобто незайнята молодь у віці до 18 років [6].

Серед причин молодіжного безробіття в Україні можна виділити наступні:

- небажання роботодавців приймати на роботу недосвідчену і некваліфіковану молодь. Особливо це стосується молодих жінок, оскільки існує висока ймовірність, що вони будуть брати відпустки по догляду за дитиною і лікарняні;

- відсутність дієвих стимулів для роботодавців при працевлаштуванні молоді. У процесі трудової діяльності недосвідченого молодого працівника можливі ризики псування засобів виробництва або інших фінансових збитків, а їх додаткове навчання за відсутності ефективної системи державних компенсацій тягне за собою зайві витрати;

- істотний розрив між програмами навчання у ВНЗ і потребами підприємців. Невідповідність напрямів підготовки молодих спеціалістів потребам економіки призводить до професійно-кваліфікаційного дисбалансу на ринку праці[3].

На нашу думку, проблема зайнятості повинна розглядатися на національному рівні шляхом створення та реалізації програм зайнятості. Безробіття може бути також усунено шляхом надання додаткових робочих місць, створення нових підприємств. Необхідно проаналізувати ринок праці та створити умови для перепідготовки професіоналу, що відповідають сучасним потребам. Необхідно забезпечити розвиток малого та середнього бізнесу, де власники створюють додаткові робочі місця. Такі товариства повинні отримувати вигоду для розподілу фонду заробітної плати, таким чином надаючи підприємству привабливі умови для підприємницької діяльності.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про зайнятість населення» // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – N 14. – 170 с. 2. Івасюк А. Проблеми молодіжного безробіття [Електронний ресурс]. URL: <http://confcv.at.ua/forum/807691> (дата звернення: 17.04.2018). 3. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://www.ukratat.gov.ua> (дата звернення: 17.04.2018). 4. Офіційний сайт державної служби зайнятості [Електронний ресурс]. URL: <http://www.dcz.gov.ua> (дата звернення: 17.04.2018). 5. Проблема безробіття в Україні та шляхи її вирішення [Електронний ресурс]. URL: <http://confcontact.com> (дата звернення: 17.04.2018). 6. Україна Рівень безробіття [Електронний ресурс]. URL: <http://www.tradingeconomics.com/ukraine/unemployment-rate/forecast>. (дата звернення: 17.04.2018). 7. Якобчук В. П. Економічна теорія: навч. посіб. – 3-тє вид., перероблене. – К.: Видавництво Ліра – К, 2015. – 408 с.